Blanský les-Netolicko, čertovsky hezké místo. Tento slogan výstižně charakterizuje náš region v srdci jižních Čech. Díky své poloze na rozhraní Šumavského podhůří, Budějovické pánve a Zbudovských blat v sobě zahrnuje vše co jižní Čechy nabízejí. Malebnou krajinu s typickými vesnicemi, s řadou starodávných rybníků a s množstvím výjimečných historických památek. Že nevíte co, jsou to Zbudovská blata a selské baroko? Přijměte proto pozvánku na jeden z poznávacích výletů Kolem kolem Netolic, určený pro celou rodinu. Tentokráte na Blata za selským barokem. Průvodcem Vám bude Peklík , pohádkové strašidýlko z našich lesů. Více o něm a regionu Blanský les - Netolicko na **www.blanet.cz**.

Zbudovská blata. Slovo blata v Čechách znamená bažiny, rašeliniště, močály nebo mokřiny. Takzvaná Zbudovská blata, jinak také zvaná Svobodná, Hlubocká či Vladislavská, jsou historickým územím na bývalém hlubockém panství, ležící mezi Netolicemi a Hlubokou. Historických blatských vsí bylo celkem devět. Blata jsou dnes již jiná. Historicky tady rašeliniště také bývala, ale už ve středověku byl tento kraj změněn zakládáním rybníků a odvodňováním. Na půvabu a syrovosti mu to ale neubralo. Největší bažina beze stromů (bez drev) byla zatopena stejnojmenným rybníkem, třetím největším v Čechách. Dále je tady dalších několik desítek větších i menších rybníků. Středem Blat protéká potok Soudný od Netolic. Traduje se, že Blata vždy patřila společně místním sedlákům a sloužila jako společné pastviny pro koně, dobytek, velká hejna hus atd. Prý za panství Adama z Hradce byly nároky sedláků zpochybňovány a to vyvrcholilo vzpourou, vedenou zbudovským rychtářem Jakubem Kubatou. Ten měl být roku 1581 na Blatech popraven. Tato historie se stala legendou a z toho vzniklo známé rčení Jakub Kubata dal hlavu za Blata. Ve Zbudově je dodnes č.p. 1 Kubatův statek, u železniční zastávky stojí na místě Kubatovy popravy dva vysoké kameny a Kubatův pomník z roku 1904. O událostech na Blatech píše např. Karel Klostermann ve známém románu Mlhy na Blatech, který byl i zfilmován. Karel Klostermann tento kraj často navštěvoval, na prázdniny bydlíval ve Zlivi. Množství národopisných předmětů z Blat, včetně krojů a unikátní sbírky vyšívaných blatských plen je možno spatřit v expozici muzea JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, **www.netolice.cz**.

Selské baroko
Typickým znakem místních vesnic jsou jihočeské lidové stavby tvz. Blatského typu, nazývané Selské baroko, které se staly neodmyslitelným symbolem jihočeské krajiny. Pocházejí většinou z druhé poloviny 19. století, nebo alespoň jejich vnější tvary a výzdoba. Co mají společného s barokem? Stavitelé a zedníci kopírovali na vesnických selských staveních prvky, které znali z barokních i klasicistních staveb ve městech a z kostelů. Převážná část kostelů u nás je barokních, nebo barokně přestavěných. Nejde tedy v pravém smyslu úplně o lidovou tvořivost. Často nešlo však jen o místní osamocené zedníky, ale o podnikatele, kteří zaměstnávali řadu lidí a stavěli současně na několika místech.

Olšovice

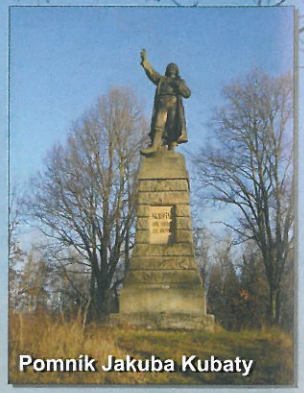
Pomník Jakuba Kubaty

Plástovice náves

Právě na území Blanského lesa a Netolicka, zasahujícího až do oblasti Blat, se nachází značná koncentrace památek selského baroka, včetně té nejvzácnější. Tou je známá vesnice Holašovice, zapsaná do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.
Dále jsou to vesnické památkové rezervace Záboří a Vodice u Lhenic. Na Blatech pak Malé Chrášťany, Plástovice a Zbudov.
Statut vesnické památkové zóny pak mají Mahouš, Břehov, Strýčice, Dobčice, Lipanovice, Rojšín, Třešňový Újezdec , Vitějovice, Zlatá Koruna a Zvěřetice.
Není ale snad vesničky, kde by se nenacházela řada unikátních staveb lidové architektury, selského baroka, nebo sakrálních, jako jsou Němčice, Strýčice, Olšovice, Babice, Chvalovice, Tupesy a další. Například, ve Vitějovicích je k vidění snad nejstarší, ještě středověký obytný srub v Čechách.
Vše o selském baroku a jihočeské lidové architektuře je na **www.selskebaroko.cz**

Okruh je dlouhý 25 km, vedený nenáročným terénem a je vhodný i pro rodiny s dětmi. Vede převážně po stávajících značených cyklotrasách, částí i po trase naučné cyklostezky Historická krajina Netolicko. Na cestě potkáte šest vesnických památkových rezervací a zón a řadu dalších unikátních památek.

text: Oldřich Petrášek, tisk: Baza Graphic
V roce 2007 vydalo město Netolice.
Projekt byl podpořen z Grantového programu Nadace Jihočeské cyklostezky.

Nadace Jihočeské cyklostezky

Kolem kolem Netolic

na Blata za selským barokem

Tip na výlet pro celou rodinu

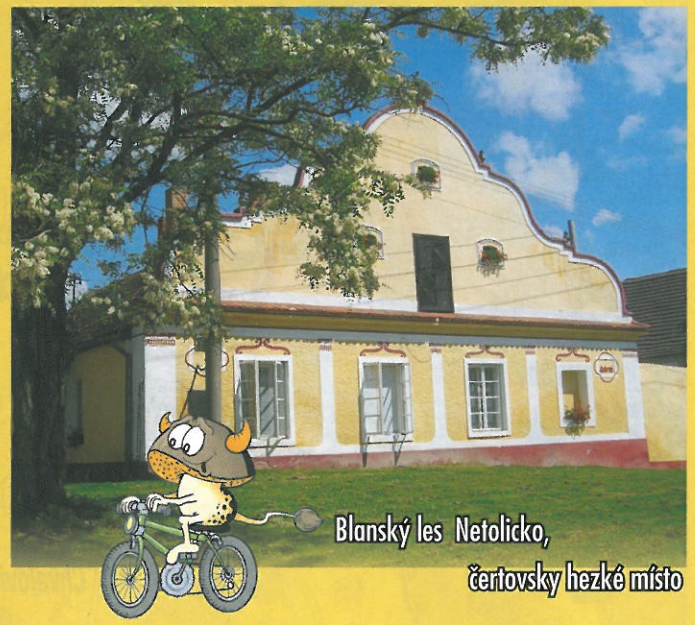

JADERNÁ ELEKTRÁRNA TEMELÍN

www.blanet.cz www.netolice.cz

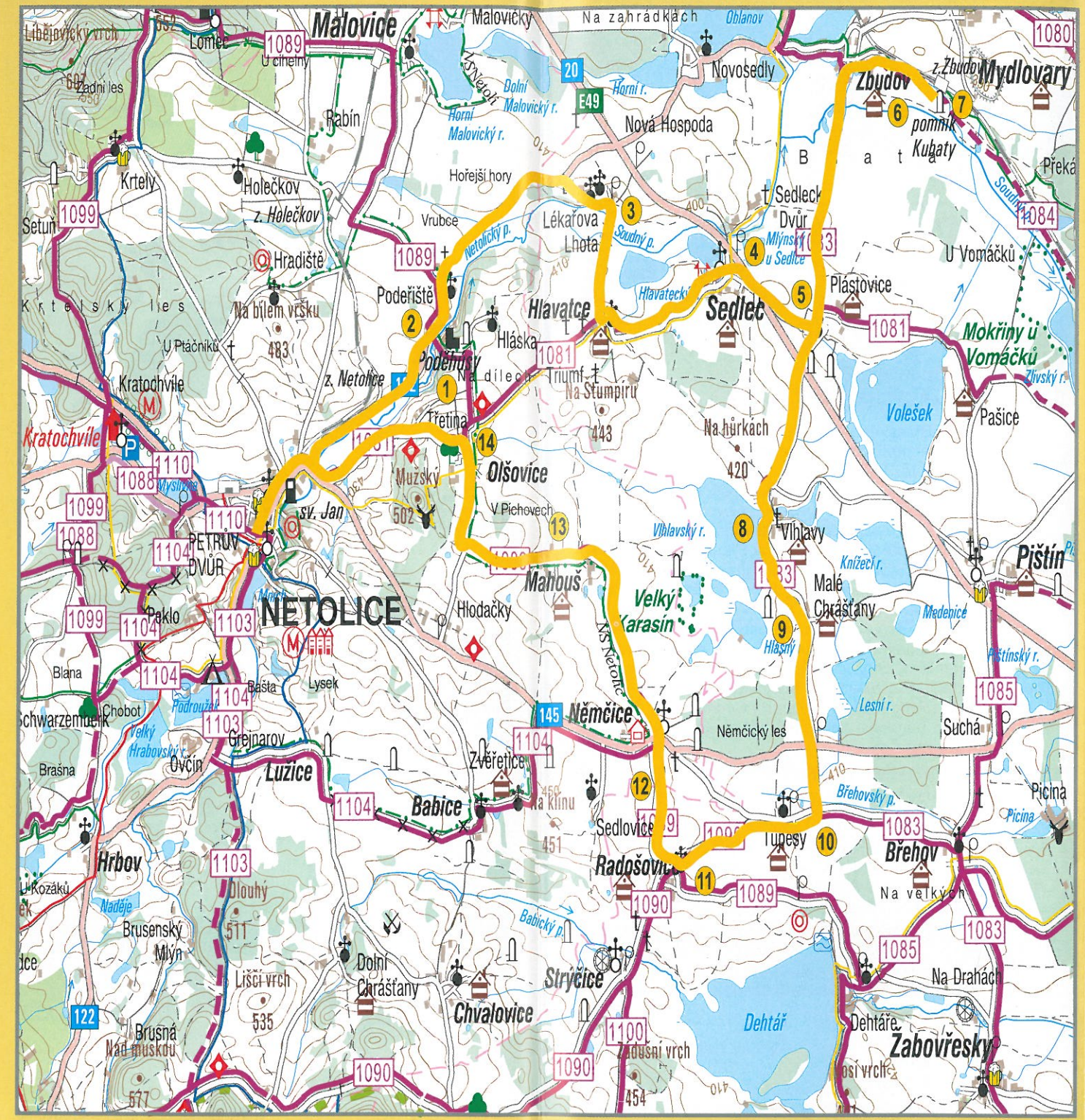

Zastavení „východní etapy“

1. Poděhusy - zaniklý hrad, Hrad patřil od 13. století k majetku Rožmberků. Roku 1421 byl vypálen Janem Žižkou a nebyl již obnoven. Archeologická památka
2. Podeřiště - Řada původních statků, hodnotná stavba typu selského baroka č.p. 16, návesní kaple a gotická kamenná boží muka u domu čp. 40
3. Lékařova Lhota - osada, zachovány lidové stavby a mlýn
4. Sedlec - na místním hřbitově s vodním příkopem stála původně tvrz. Zachovány stavby selského baroka. Známá restaurace Blata
5. Plástovice - vesnická památková rezervace. Jedna z nejzachovalejších blatských vesnic s množstvím staveb selského baroka. Plástovická kovárna je symbolem selského baroka.
6. Zbudov - vesnická památková rezervace. Množství staveb selského baroka, vč. statku č.p. 1 Jakuba Kubaty
7. Pomník Zbudovského rychtáře Jakuba Kubaty, popraveného vůdce vzbouřených blatských sedláků v roce 1581, nedaleko velké kameny označující místo popravy a místo kde byl pochován.
8. Vlhlavy - vesnice na břehu Vlhlavského rybníka. Nejzachovalejší stavba selského baroka je statek č.p. 5 .
9. Malé Chrášťany - vesnická památková rezervace. Unikátně zachovalý celek obce ve stylu selského baroka..
10. Tupesy - stavby selského baroka, usedlost č.p. 13 z r. 1896, kovárna na návsi z 1848
11. Radošovice - řada zemědělských usedlosti blatského typu se špýchary pocházejí z 19. století. Kaple Panny Marie se zvoničkou a hodinami je datovaná 1823..
12. Němčice - dominantou je původně románsko - gotický kostel sv. Mikuláše, jedna z nejcennějších a nejstarších kulturních památek regionu. Řada původních staveb lidové architektury chráněná stavba selského baroka č. p. 6.
13. Mahouš - vesnická památková zóna. Na rozlehlé návsi je množství staveb selského baroka, památkově chráněná je usedlost č.p. 26. Kovárna na návsi je jednou z nejlépe dochovaných památek svého druhu v Jižních Čechách vůbec
14. Olšovice - Chráněná návesní kaplička a statek č.p. 28. Unikátní je chráněná 400 let stará planá hrušeň.